

Kiadó hivatal
Illincz Gyula

könyvkereskedésében
NYIREGYHÁZÁN,
Szerkesztői iroda:
ifj. Csáthy Károly
könyvkereskedésében
DEBRECZENBEN,

Bérmentetlen levelek elnem fo-
gadtatnak.

TISZAVIDÉK.

Vegyes tartalmu hetilap.

Az árak a teríték minden három hasábján
garmondsor 25 kr. és 30 kr. helyegdíj.

Előfizetési díj:

Kiadóhivatalban egész évre 5.50
Házhoz vagy postán küldve 6.—
Félévre 3.—
Évnyegyedre 1.50

Hirdetések díja : minden 5 ha-
sábos petit sor egyszeri igta-
tásánál 5, többszörinél 4, —
helyegdíj 30 kr.

Előfizethetni Nyiregyháza Illincz Gyula (előbb ifj. Csáthy Károly) könyvkereskedésében főpiacz. Debreczenben ifj. Csáthy Károly könyvkereskedésében, Pesten Grill Károly m. k. udvari könyvárusnál és Petrik Gézánál hol egyszermind hirdetések is felvételnek

Két röpirat.

.) Két röpirat jelent meg közelebb német nyel-
ven, melyek kiváltképp annyiban érdekesek a figye-
lemre, a menyiben hazánkat közvetlenül érdeklik. Nem
mulasztjuk el tehát, hogy ezekhez röviden hozzá ne
szóljunk, illetőleg ezeket érdemileg ne méltányoljuk.

Az egyiknek címe: „Ein Wort zur rechten
Zeit.“ (Egy szó, idejében) pesti termény, míg a
másik: „Das Jahr 1870 und die Wehrkraft
der Monarchie.“ (Az 1870. év és a monarchia
hadereje,) bécsi költés.

Egyikkel mint másikkal hamar készen leszünk,
miután sem egyik sem másik semmi újat nem képes
fölmutatni, a miből különösebben okulhatnánk.

Rég elmondott dolgok ismétlései ezek; de érde-
mük annyiban elvitathatlan, hogy a már feledésbe
menő dolgokat ismét fölmelegítik, mi a jelen világban
épen nem árt.

Először is szóljunk a pesti elmeszüleményhez.

E rövid röpirat, helyesebben röpir — amennyi-
ben borítékával ép egy 8-adrétivet képez — azt mu-
tatja ki, hogy a honvédek zubbonyát és nadrágát
gyártó Harapatt consortium a hirhedett consortium-
nál, — mely a közös hadsereget ruhazza — meny-
nyivel készíté borsosabb áron sokkal rosszabb anyag-
ból a fölvállalt öltözéket.

Igy számmal deríti ki, hogy míg a Skene féle egy
huszár atilláért 15 frt 90 krt. követel, addig Hara-
patték 18 frt 31 krt. raknak a silányabb minőségű-
nek darabjért zsebre. Egy köpeny Skeneéké 10
frt. 58 krjával szerezhető meg, míg Harapatték
édes testvérüknek sem adják 11 frt 35 kron alól.
Megjegyzendő, hogy ez csak a gyalogok lebbentü-
jére vonatkozik. A lovasok felleghajtójánál már tete-
mesebb a nyereség. A Skene társaság 13 frt. 35 kr-
jával állítja azt ki különben, a mit Harapatték comp.
15 teljes forintért állit ki — silányabban.

Az uhlanok (dzsidások öltönye) amannál csak 6
frt 41 kr. Emennél? 9 frt 60 kr kr. — tehát egyegy
darab rongynál több mint 3 forint nyereség, amazzal
viszonyitva.

A sarukat Skeneék 5 forintjával szabják akárme-
lyik nagy lábú stájer számára, míg Harapatték 6 frt
53 krt számítanak a huszár csizmaért, holott itt tö-
mérdek anyagot meggazdálkodhatnak Harapatték,
amennyiben köztudomás szerint átlag véve legnyalkább
legkissebb lába az összes hadseregben a magyar ka-
tonának van.

A röpirat szerző táblás kimutatásában de-
ríti ki a botrányos különbséget minden egyes cikk-
nél s azt tanácsolja végül, hogy jó lenne, ha Hara-
pattékkal a szerződés megsemmisítették, miután an-
nak több pontját különben sem tartá meg; vagy pe-
dig ugyanabban az árbán egyezni meg velök, amely-
ben a közös hadügyérség Skeneékkal megállapodott.

Az egészről az tűnik ki, hogy ha a honvédelmi
ügyérség a Skeneféle költségvetési rovatot is kegyes-
kedett volna megsemmisíteni, minden évben sok ezerfo-
rintoskával gazdagítandá a hazát. Mily szép dolog
lett volna, az ekép megtakarított száz ezreket népne-
velési célokra s iskolákra fordítani, melyekre külön-
ben is oly égető szükség van hazánkban.

A kis röpirat mindenesetre meg van az a
haszna, hogy illetékes körökben bővebb szövitára adhat
alkalmat; minek valószínűen ismét az lesz a követke-
zménye, hogy jövőre, midőn a haza zsebére szerződés köt-
tetik, az azzal megbizottak kissé jobban ügyelni fognak,
s több vállalkozó ajánlatát fogják összehasonlítani,
mielőtt a szerződést elkészítenék valamely társasággal.

Fannyit az egyik röpiratról.

Több tekintetben nagyobb fontossággal bír a
másik művecske, a mennyiben ez az összallam had-
ereje felől elmélkedik.

Ez is mint a másik anonym író tolla alól került.

Kétségkívül sok olyan van, mit e röpiratban jó

lesz úgy a közös hadügyérségnek, mint honvédelmi
ügyérségünknek becses figyelmükre méltatni.

E röpirat először is a gyalogság szaporítását
kéri. Ez ohajnak a jelen viszonyok közt, midőn a
nagyobb tömeg győzelmében nagyobb a garancia, nem
is szegülhetünk ellene; de talán kevesebb kiadással
lehetne ez elérhető, ha új ezredek helyett az eddigi
zászlóaljok hadi létszáma emeltetnék, mi által tömér-
dek tisztí gage lenne megtakarítható. A gyorsabb
mozgósítás eszméjére nézve szintén nincs semmi el-
lenvetésünk, mivel ettől föltételezhető minden viv-
mány az ellenség fölött.

De van e röpiratnak oly része, melyet határo-
zottan kárhoztatunk, amennyiben az veszélyes tant-
terjeszt.

Azt mondja a többi közt, hogy a hadosztályokat
nem kívánja ugyan egy nemzetiségű ezre-
dekből alkotni.

A quodlibet- hadosztályoknak már
többször megitta a közös birodalom keserű levét. A
tarkázásnak a hadseregnél semmi helye, sőt ép az a fő,
hogy a hason elemek mentül nagyobb mérvben le-
gyenek tömörítve. Babel tornyát is azért nem lehetett
befejezni, mert nyelvzavar akadályozta a terv kivitelét.

Hiszen a közös államnak épen az volt eddig leg-
nagyobb szerencsétlensége, hogy vegyes elemekből
állott. Volt idő, midőn a germanisatio vegyész labo-
ratoriszmában akartak a Romány férfiak a bajon sa-
gítani, de a törekvésök cserben hagyta őket, mert a
mint a víz az olajjal úgy a nemzetiségek sem vegyül-
tek össze a „Vetter“-ek és a „Schwager“-ek tisztos
családjaival. Ha akkor az illető férfiaknak eszükbe
jutott volna, hogy ez egyöntetűséget egyenlő alkot-
mányos jog megadása által legkönyebben el lehet
érni: hol volna azóta a közös állam!

A röpirat szerzője még most is gyanus szemmel
tekint a különböző nemzetiségekre s mintegy egyiket
a másikkal óhajtaná, mint sejtjük, ellenőriztetni. Jaj
az olyan hadseregnak, melynek hadosztályai farkas-
szemet vetnek egymásra. Ily esetben tertius gau-
det — a tulajdonképi ellenség örül; az ellentábor,
mely a feszültség átkos magvát könnyen gyümölcsö-
zövé teheti.

A röpirat írójának eszeágában sincs, hogy hon-
véd tüzeritegeket hozzon javaslatba. Szerinte a hon-
védeknek jó lesz a tüzer-ezredekhez tartozó tarta-
lék-ütegeket adni.

És valjon miért ne volnának alakíthatók a hon-
védségi állományba áthelyezett tüzerékből honvéd
tüzerései ütegek?

Hiszen egy jól szervezett s minden fegyvernem-
mel teljes honvédhadsereg kétségkívül a monarchia
gárda-hadtestét képezhetné rövid idő alatt, ha t. i.
abba idegen elemek tarkázás kedvéért nem ve-
gyülnének be, s hős magyar vezérek lelkesítenék csá-
tára a harcziakat.

Most, midőn a monarchiának nehéz, sötét napo-
kat kellend átélnie, el kell vetni a régi slendrián hadi
politikát, ha újabb és újabb kudarcokat nem aka-
runk nyerni, mint — sajnos — az utóbbi időkben
azokból nagyon is kijutott a szegény, sokszorosan
sújtott birodalomnak.

A mi az erődítési rendszerre vonatkozik, mi is
ohajtuk, hogy a fontosabb hadművelési pontokon mi-
előbb erődített táborokat lássunk, melyek de-
fensívánkra kétségkívül előnyösek lesznek; azon-
ban a Vauban féle végvárakra semmi szükség jelen-
leg; részint, mivel iszonyu költségbe kerülnek,
részint mivel azok csak offensívára valók, ami-
től, gyengeségünk tudatában folyvást ovakodunk
kell. Így a röpiratban javasolt erődített tábornak
Prágánál van értelme, ugy a birodalom több nagy-
fontosságú stratégiai pontján, melyeknek egyenkint ki-
jelölése ezuttal tárgyunk keretén kívül esik.

Van a röpiratnak egy tétele, melyen hasztalanul
törjük fejünket, nem vagyunk képesek a felett tisz-
tába jöni.

Azt mondja szerző, hogy „Magyarországnak ke-
vesebb ujjocztot kellene adni a tüzerérséghez és
műszaki csapatokhoz, hanem e helyett még
egy huszárezredet állítani föl.“

E tételt nem értjük.

A mai hadviselésnél ép a tüzerérség és műszaki
csapatok a főtényezők. Miért lenne a magyar ép e
lényeges tényezőktől megfosztva?

És vajon egy új ezred huszárság képes lenne-
e hízagot pótolni?

Mi nem hiszszük.

De nem is ohajtuk, hogy e tételt a hadügyé-
rség figyelmére méltassa. Ilyesmí csak bizalmatlanság-
nak vétetnék hazánkban; minek káros visszahatása
alatt csak közös államunk szenvedne.

A bizalmat fokozni a földolog, nem pedig az
egyenetlenség magvait szőrogatni szerte.

Eféle hiányoktól eltekintve, ha bár új dolgokat
nem észlelünk is a műben, minden esetre sok oly
eszmé van abban, mit haszonnal lehetne értékesíteni
s főérdeme hogy bő eszmeeszerére ad a hivatottak
közt alkalmat.

A pesti torna-ünnepély.

(1870. december 4.)

)) Deczember 3-án délután a haza minden ré-
széből már ott voltak a fővárosban a nagy gyűlésre
meghívott tüzoltó és tornaegyletek képviselői, s ba-
rátságos ismerkedési estélyt rendeztek a Pannonia
szállodában. A pesti tüzoltók egyenruhában jelentek
itt meg, s köztök volt a tüzoltó egyletek buzgó szer-
vezője Széchenyi Béla gróf is.

A nagy tornaünnepély decz. 4-én volt meg tar-
tandó. Ugyanazon napon nyitattott meg a pesti dí-
szes torna-csarnok is. Kegyes adakozásokból épült fel
e csarnok s különösen támogató maga a főváros, a
törvényhozás pedig 5000 frt évi segélyt rendelt e
célra, de az egylet azt kérte az országgyűléstől, hogy
egyszer mindenkorra 30,000 frttal segélyezze.

Ösz-utczán, a muzeum mögötti részen áll a szép
csarnok, izléssel készített két emeletes épület, mely-
nek külső sima része vörös színű. Van itt egy nagy
vivóterem (40□) tanácskozási terem, könyvtár, s
több lakosztály; az előcsarnok 16□, ebből a nagy
tornaterembe juthatni, mely 16 öl hosszú, 9 öl szé-
les, 27 láb magas, kényelmes hely 150 tornász gya-
korlataira; a karzat képes nagy számú közönség be-
fogadására.

Zászlók lengettek a csarnokon, nemzeti szin-
nel volt be huzva a vakolatlan fal. A termet lobogók,
címerék ékesítették.

A „Hunyadi induló“ lelkesítő zenéje mellett
vonultak a terembe a tüzoltók, kik később tért en-
gedtek a tornászoknak. A vörös-inges tornászok zene
alatt katonai gyakorlatokat tettek, majd a dalárda
énekelt, s az egylet buzgó elnöke Matolay Elek al-
kalmi beszédet tartott, s a közönség megélejező Ga-
lina építést is.

A mutatóványokat az elemi tanoda növendékei
kezdtek meg, kiket a gymnasiumbeliek s az egyleti
tagok követtek. Ügyes mutatóványokkal mindnyájan
köztetszést arattak.

Ezután a szabad-gyakorlatok jöttek, s mintegy
150 tornász mutatta be ügyességét. — A tüzoltó-
egyleti tagok gyakorlatai elmaradtak.

A program szerint d. u. 3 óraker közebed volt
este 9 óraker táncvizigalom. Hétfőn reggel 8 órára a
torna-egyletek képviselői értekezlete tüzetett ki, s
s ugyan azon délután 3 óraker a tüzoltó-egyletek
képviselei gyűlték össze.

Az ünnepély iránt nagy érdekeltséget tanusított
a főváros közönsége, képviselve volt a tisztikar is,
mely nyilvános bizonyítéka annak, hogy a tornászok
kora eljött, s annak nemes célját ma már sokan
értik.

Éljenek a magyar tornászok!

— „Bereg megye részéről, a debreczeni kereskedelmi s iparkamarában id. Jandrisics Antal választatván meg tagul ez a következő nyilatkozatot intézte polgártársaihoz.“

„Tisztelt Polgártársak!“

Bereg vármegye iparos-testületének folyó évi november hó 17-én tartott választása alkalmával szerencsés valék a debreczeni kereskedelem- és iparkamara tagjává megválasztani. — A bizalom e nyilvánulását hálás szívvel fogadám annyival is inkább: mert sorsosimtól eredt az, kiknek őszinte rokonszenvük félé századot jóval meghaladó koromnak ismét újabb erőt kölcsönöznek a cselekvésre, kitartást a munkára és buzgalmat a közjó előmozdítására.

Megvalloim hogy ha annyi tehetséget vihettek a tanácskozások asztalához, mint a mennyi jó akarattal bírok, akkor az ipart illető határozatok vagy intézkedések alkotásában talán szerény tényező is lehetnék. . . . De így, nekem, és már önöknek is, meg kell elégednünk azzal, hogy miután újabb és jobb eszméket nem ölthetünk a növekedő korszellem fájába, legalább ápolni és őrizni fogom azt: azaz terjeszteni fogom azon magasabb elmék eszméit, melyeknek valószínűsége közvetlenül az ipart, közvetve pedig hazánk jólétét célozzák.

Bizonyos az, hogy nemzetünk európai életének első századaiban is már, az ország legvirágzóbb városai azok valának, melyekben a letelepült iparosok erősen képviselték az iparágakat és nyerték később „szabad királyi városok“ címét minden előjogaikkal együtt.

Míg a hadseregek fegyverrel kezökben védelmezik az országot és megmenetik az ellenség dúlásaitól: addig az iparos szorgalmasan dolgozik csendes műhelyében és készíti az ország jólétét, s a hol megtelepszik áldást tenyész maga körül.

Ebből kifolyólag, ha a hadseregek és fegyverek tökéletesítését követeli a „honvédelem“ az országos ipar fejlesztését követeli a „haza jóléte.“

A nemzetgazdaságot minden ágában, még az egyszerű földművelésnél is, képző intézetek állítanak föl, hogy minél okoszerűbben gyakoroltassék az, mert csak elméleti és gyakorlati képzettség adhat gazdag eredményt.

Az ipart illetőleg: a majdnem öt százados „czéhrendszer“ kiszorította az „iparrendszerszabály“t, mely üdvös eredményt alig hozhat elő, mert el van ejtve általa az iparnak egyedüli biztos alapja az iparos osztályképzés és a képzett emberek helyett kontárok adatott át a tér, kik az ipar fejlesztésére szükségelt képesség elemeit sem bírván, az iparra becsületet nem hoznak és hazai iparunk hitelét aláássák.

Az ipar rendszabályok elvetvén az ipar-jogositvány egyedüli biztos alapját a képzettséget, azt a változókéony pénz erőre fektetik, s így az egész ipar ügyet egy forgalmi eszköz bizonytalan hullámzásainak teszik ki.

Nem kétem t. Polgártársak! hogy önök is ezen nézeteket vallván, ha a régi czéhrendszer csakugyan megszűnnék élni, inkább óhajják egy új rendszer alakítását, mint fennmaradását az iparszabályoknak; miért is e részben szíves nézeteket kérem mielőbb velem közölni.

Ha tehát ezen, vagy az ipar fejlesztésére vonatkozó egyéb nézetek nyilvánítására nekem alkalom adatik, és ha megválasztásomról az illető helyről a kinevezési okmányom megküldetik, annak idejében meggyőződészerűleg és szívesen fogom képviselni Bereg megye iparostestületének közvéleményét.

És most tisztelt polgártársaimnak irántam nyilvánult bizalmukért szíves köszönetet mondva, magamat további bartárságuk — és szeretetökbe ajánlottan, igaz tisztelettel maradok.

Beregszászon, november hó 27-kén 1870.

id. Jandrisics Antal s. k.

Dumas Sándor. †

— Hétfőn 12-kén érkezett, s közölt távirati tudósítások szerint Dumas Sándor Plysbe, Dieppe mellett, fiának egyik jóságán 67 éves korában meghalt. Ha e Jób posta béke idején érkezik, a francia lapok mind hosszú necrologokban adták volna meg a veterán regényírónak a végtisztességet. A francia nemzet, mely ma kétségbeesett erőfeszítésben véradlozatokkal igyekszik leróni az előbbeni regime szégyenét, most kénytelen egy olyan író, ki a francia nemzet irodalmi nagyságának egyik legszorgalmasabb előharczósa volt, minden pompa, minden szertartás nélkül sírba tételni engedni, s a harcok sivar lár-májában, mely most ez országban tombol, halálának szomorú híre, alig hathat el az érdeklettek fülébe. Azon író, ki munkáival milliókat keresett, távol az általa hőn szeretett Párisból, minden földi vagyon nélkül halt el.

A hol olvasó közönség van, mindenütt ismerik nevét és regényeit, melyeket mesés gyorsasággal írt s melyek jövedelméből nagy összegeket költöztetett el, mert — mint ő szokta mondani — csak pazarolni tudok jobban, mint írni és a nőknek udvarolni. A kritika sokat harcolt Dumással s midőn művei nagyon kezdtek terjedni, az angol sajtóban egész hadjárat indult Dumas ellen „ki felületes, mindig valószínűtlen, de sohasem unalmas.“ Valóban mélységet nem is találunk műveiben, de van azonban ritka találékonyság az érdek lebilincselésére, könnyed és szellemes előadás s ezeken kívül oly szellemi kalandozások, melyet kíváncsian követünk Ifj. várából Monte-Christó kópár szigetére, Balzamo csodás bűvköréből a Philippinek vadjai közé stb. Nagy termékenységenél fogva abban a gyanuban állt, hogy műveit nem maga írja, hanem íratja, s a kézzel kijavíttatja; sőt azzal is gyanúsították, hogy megjelent műveket másolgat le kevés változtatással. Az előbbi vádat ezáfolatlannal hagyta, az utóbbira pedig azt felelte, hogy a „lángész“ soha sem lop, hanem csak hódít. Százakra megy műveinek száma, noha ezek közt nem ritkák a 8—12 kötetesek sem. Írt regényt, novellát, drámát, uti-kepeket, történelmi rajzokat, stb. A történelem azonban nem tartozott erős oldalai közé, meglehet azon szeretetreméltó tulajdonánál fogva, mert szeretett nagyokat mondani s az igazságot oly regényes színbe burkolta, hogy elva-

szet benne a való. Általában Dumas Sándort az angolok a romantikus irány kengyelfutójának nevezték, a ki a legtalálóbbi határon is túl futott már. 1859-ben Garibaldiról írt regényes rajzokat, melyekre egy angol lap azt a megjegyzést tette, hogy mióta Dumas Garibaldiról írt, kétséges, ha vajjon létezik-e Garibaldi. A számos megtámadások dacára is Dumas népszerűsége elpusztíthatatlannak bizonyult be. Műveit nagy árért fizették a kiadók, s az olvasók tömege soha sem hiányzott. Nincs valamire való művelt nyelv, melyen Dumastól számos kötetet ne lehetne olvasni. Nálunk is számos regénye és színműve van lefordítva, melyeket eléggé ismer közönségünk. Dumas a magán életben egyike volt a legkedvesebb alakoknak. Vidám, kedélyes és élcezes; ezenkívül jó szívű: s ezzel számtalanszor visszaéltek. Előítéletekre nem sokat adott, s voltak dolgok melyeket szerette magát tul tenni. „Ha az ember szellemesen tesz valamit (ez volt egyik elve) meg lehet bocsátani neki, valahányszor megbocsátni valót találunk abban.“ Az utóbbi évtized alatt igen izgékonny életet élt. Utazott országból országba, csinált furcsa üzleteket, voltak kalandjai és kellemetlenségei, őt előt Pesten is megfordult, s „irodalmi csevegéseket“ tartott. Nem csak magyark ruhát öltött magára, hanem a „Szózatot“ is lefordította magának s aztán versesbe szedte. Egy tér volt, melyen nagy mérsékletet tanusított: a politikában. Itt nem szerepelt máshol mindenütt, mert még czukrász és fodrász boltot is tartott egy időben. Az utóbbi években kevesebbet írt, s két év óta alig hallottunk felőle valamit. A betegség négy hó előtt szegelte ágyhoz, mikor a dieppei fürdőben volt. Onnan a közel fekvő Ply faluba vitték, s meglehet, hogy temetésén a német sereg egy csapaja is megjelent mert egy távirat szerint a poroszok már Dieppennél voltak. — Élénk szárnyalású szellemét fia Sándor (a Kaméliás hölgy szerzője) örökölte ki az elhunytak szerelm-gyermeké. Apa és fia mindig a legbensőbb barátságban éltek s halálos ágyánál is ott állt az ifjabb Dumas. Az elhunyt számtalan műve közül magyarral le vannak fordítva a többi közt Monte-Christo, Margot királynő. Egy orvos naplója, A három testőr, Párisi mohikánok, Fekete tulipán, stb. stb. — Színművei közül Paul Jones, melyet tiszteletére is előadtak a nemzeti színházban; a „Skót nemes“, mely Lászlónk kitűnő játéka által emlékeztet elöttünk; továbbá „Kean“, „Caligula“; a rémes „Neszley torony“, stb. Dumas Sándor 1803-ban született, s néger vért örökölt, s e jelleg szembetűnő is volt arcán. Atyja I. Napoleon tábornoka volt, de már negyvenes korában elvesztette, s így anyja nevelte. Korán foglalkozott az irodalommal, s 1826-ban egy kötet beszélyt adott ki; ugyanez időben tette első drámai kísérletét is, 1832-ben ment Párisba, s itt írta egész könyvtára menő műveit.

A magyar irodalom ébredése 1849 után.

a F—ő után.

Ki a 48-ki élénk Pestet látta, s fülébe ösöngött jó ideig az utcai újságárusok kiáltószása; vagy a ki ma a nyugzó főváros életjelenségeit figyeli meg s például megáll egy füstölő gőzkeményű, százkerekű nyomda kapuja előtt, hol száz meg száz ember naponta ezrekre menő lapot terem és röpit szét az országban: annak azon halotti csendről, mely itt az 50-es évek elsőiben uralkodott, alig lehet fogalma.

Olyan idő volt ez, mint nagy tengeri vihar után az a csend, melynek sem szele, sem napfénye nincs; be van borulva az egész láthatár, egy egy távoli villanat a sűrű szürke világot alig képes pillanatra átszakítani s bággyadt világosságról nem tudni, vajjon a csillapult tenger vizének visszfénye-e, vagy az elvonult felhők utolsó villanytöltése

A halál ország, mely után nem akar, vagy nem tud következni a föltámadás.

Egyelőre oly halotti csend volt még az ország fővárosában is, mintha az egész magyar neuzet teljesen kihalt volna.

Tudományos egyesületek, akadémia, Kiszaludytársaság semmi életjelet nem adnak; egyetem iskolák üresen állnak; nagy ideig még cigány zenét sem hallani Pesten. A vers és dalköltészet visszaesett öskorába, midőn a hősök és szerelmek ajakról ajakra adták a dall és daltamot egymásnak.

Egy-egy kézirat ker... ett, melynek nem akadt gazdája; úgy írta le és tanulta meg egyik ember a másikról Ilyenek voltak a „Tánczoltatok lányok, tánczoltatok.“ „A gölya,“ „Honnan jössz te oly leverten bús pajtás?“

És ezek dallami is csak úgy felhangzottak a pusztán s az ember megtanulta egyszerre, úgy jött, mintha maga gondolta volna ki.

A letűnt kor irodalmi férfainak nagy része fogva vagy üldözve volt; tetemes rész a hazán kívül más a hazában bujdosott; az idősbeket, Garayt, Vörösmartyt, Bajzát megtört a nemzeti balsors; Czuczor Pesten volt fogva; József, Eötvös külföldön; Petőfi lantja örökre elnémult; Tompa, Arany vonakodtak megszólalni. Félték hihetőleg, hogy lantjok visszás hangot ad.

Az első erütés a nemzeti színháznál történt. Itt korán megkezdtek az előadásokat; szerényen, felve, s alig pihegye, mint az újszülött gyermek kezdett lélegzeni e nemzeti intézetünk.

Az első mozdulata a színház leginkább is volt hivatta. Nevezetesebb tagjai, a kibujdosott Egressyn kívül csaknem mind együtt voltak. A vezetést Fancsy vitte; Lendvay, Jókayné, Hollósy anyira vonzották feléje a közönséget, hogy az a bécsi lapok irigységét is fölkölté.

Hogy ne? Hisz ez volt az egyetlen hely, hol még lehetett magyarul beszélni hallani és magyarul érezni; de csakis érezni, az érzelme, a gondolat kifejezése, a tetszés és nem-tetszés jelei tiltva voltak. Ilyes nyilatkozatért a nemzeti színház karzatát még 1850 augusztusában is bezárták.

A színház után a szépirodalom kezdett nagy lassan, óvatosan megmozdulni; talán az anyagi szükség együtt működött a szellemi szükségérzettel, hogy végre a fehér papir nyomda-festéket lasson.

A Walkyr-szerepet a szegény, beteges Nagy Ignác vállalta magára.

1849-ben november 15-én szerény félynyvi laposkát indított meg „Hölgyfutár“ név alatt, s igyekezett a szétűzött irodalmi erőket e körül öszszecsoportosítani.

Eleinte igen gyengén sikerült ez. Jó ideig minden betűje a szerkesztő és akkoriban igen mozgalmas és mindenre vállalkozó Szilágyi Sándortól került ki. Csak később szólnak meg Vahot Sándor, Oberyinyi, Mentovics.

Majdnem egyidejűleg a Hölgyfutárral a napi sajtó más organumai is megindultak. Így novemberhó végén a „Figyelmező“, a „Magyar Hírlap“ és „Religió.“

November 27-kén az egyetem megnyitásával öszszesőleg hallani Pesten az első cigány hegedut.

A szépirodalom maig fennmaradt nevéből egész az év végéig nem láttunk mást, mint Tóth Kálmán és Zalárré; P. E. név alatt Pap Endre is megszólal végre. De már az új évre Nagy Ignác, Frankenburgtól és Kovács Páltól is ígér műveket, s az újév valóban nem kis rohammal indul meg.

Már januárban ott látjuk Gyulait, Szatmáry Pált, Lisznayait, Garayt és Császár Ferenczet; februárban Kelmenfin, Kuthyn „Lajos“ Párisból) és Bereczen kívül, föltunik egy költemény alatta az A. betű.

Nem ok nélkül hitték és remélték, hogy az A. betű Aranyt jelenti, mint később május felé a T. betű Tompát: mert lassankint e betűk kinőtték magukat, még pedig igen sajtószertűen. Például február 3 kán egy költemény alatt a pusztá A . . . betű áll; áprilisban már A . . . ny és csak később „Iroszobám“ című versével köszöntött be saját neve alatt; hasonlólag tett Tompa is, míg végre színről színre megjelent.

És ez igen jellemző a magyar irodalom akkori helyzetére nézve. A költő elírhatta panaszát titokban; Vörösmarty megírhatta a „Vén cigányt,“ Tompa a „Gölyt“, „A levelet egy barátom után“, Arany a „Leteszem a lantot“ s el is olvashatta barátainak, kik leírták és tovább adták, hogy a nemzet fájdalomainak tolmácsul szolgáljanak; de a nagy közönség elé, mely fölött a poltia vasvesszője lebegett s mely gondolkozásmódra sem lehetett többé a régi, nem léphettek nem mertek lépi más, mint a groteszk humor köntösében, a kétségbeesés humorában, — ha a szó kifejezné a valódi érzelmet.

Ne csodálkozzunk hát, hogy Magyarország megmaradt egyik első költője a közönség előtt újból megjelent első költeményében így ír:

„Ne lenék csak ilyen vén,
Trillaárom haj!
Íróttalam letennem
Trillaárom haj;

S beszegednem maholnap
Cszimadia inasnak
Trillaárom haj!“

Az Album-irodalom a Reguly-albummal (Toldy szerkesztése mellett) vette kezdetét.

Eredeti, hogy az akkori érzelmek mellett, még ez is visszahatást kellett. „Kell is nekünk újgur, csuvasz meg csermisz — mondja a „Hölgyfutár“ — más kell most a magyarnak.“

De azért Jókai „Munkácsi rabját“ mégis közli belőle Nagy Ignác. Különbön Jókai az időben „Sajó álnóvvél írt és beszélyei csak növelték azt a hatást, melyet 48 előtti működése költött volt föl.

(Folyt. köv.)

P. Sz. K.

Vegyes.

— Egy meszes kaland. A „Vasmegeyi Lapok“ a következő érdekes történetét hozza Szombathelyről: Egy közelebbi éjen történt. A holdvilág sűrű felhők mögött ólálkodott. Az óra éjfél utott, egy ablak megnyílt, s azon egy gyengéd női alak lépett ki, hogy egy sóhajjal karjaiba ömlőjek az ifjunak, ki őt már epedve várta. „Jer, jer, siessünk hogy felne keltsük a kemény szívű apát, ki holdosságunkat vas kézzel akará szétülni.“ És siettek. Az udvar, a kert már mögöttük volt, s még csak egy kis kanyarulat hiányzott, hogy a biztos szabadon közös sikoltással egy meszes gödörbe hullottak. Szabadulni nem lehetett s bizonytal ott éri őket a hajnal, ha az éji-őr segítők karja mentésükre nem jön. Heloise visszamászott az ablakon. Abelard pedig egy fájó pillantást vetve imádojtja után, nagy meszesen ögyelgett haza felé. — Talán most is a meszet keféli.

— Még karácsony sincs s már is kapott Kriszkindit 1 debreczeni patikás. Pénteken ugyanis reggel 6 óra körül a czepléd-utcai gyógyszerertárba egy polgár asszony be ment mell-théat venni 3 krét. Midőn be lépett, a karján egy kisedet tartott, s azt mondva: „éjnye be nehéz ez a kölyök,“ a polyás gyermeket letette a gyógyszerertárban az ajtó mellett levő diványra, s a pénzt elébb hosszasan keresgélvén a zsebében, — s tehát átvenni oda lépett a dulihoz, s azt nagy lassan felvevén, úgy távozott el a patikából, hogy a polyás gyermeket ott hagyta a divánon. Korán lévén az idő, a félig felöltözött segéd oda se nézett a divánra, hanem csak besietett a szobába, s a gyermek ott fekvését csak 7 óra körül látta meg de akkor is azt vélte hogy csak feledésből maradt ott. A gyermek 8 óratájban elkezdett sírni; s mivel az asszony vissza nem jött, a kapitányi hivatal pedig kiboboltatta, hogy a ki a gyógyszerertárban hagyta a gyermeket, vigye el azt a hivatalból.

— Egy megható levelet kapott az „Igazmondó“ Barándról (Bihar) egy ottani becsületes földművelő embertől. A nemes szlv ember az „Igazmondó“-ból

olvasta, hogy egy elszázi 10 éves kis leány, kinek szülei és rokonai elpusztultak a harcban, Pestre került s egy városi képviselőnél tartózkodik, míg valaki megkönyörül rajta. A derék ember rögtön tollat ragadt s levelet írt Jó-kaihoz, melyben azt ígéri, hogy atyja helyett atyja lesz a szegény idegen árvának, tehetségéhez képest nevelteti, iskolába járattja, nyelvekre is megtaníttatja s ha jól viseli magát, idővel kiházasítja, egyszóval edes gyermekének fogadja 11 éves kis leánya helyett, kit egy hét előtt temetett el. Háztartása, ugymond nem ur, de rendben van s biztosít mindenkit, hogy a leánykát a tiszta erkölcsben, isten-félelemben, szabadság- és hazaszeretletben fogja nevelni. Uti költséget kész előre küldeni. — Ugy értesültünk, ha jól emlékszünk, az „U. L.”-ből, hogy a leánykának már akadt pártfogója. Ha nem: az illetők sziveskedjenek az „Igazmondó” szerkesztőségét értesíteni az árva sorsa felől, hogy a további intézkedéseket megtehesse, vagy egyenes érintkezésbe lépni a nemes lelkű emberbaráttal. Neve: **Kiss Miklós.**

Közgazdaszat.

Néhány szó kendertermelésünk ügyében.

A földmivelés, ipar és kereskedelmi ministerium figyelmét már hosszabb idő óta foglalkoztatja a hazai kendertermelés ügye.

Megkezdte ez irányban a serkentést és kutatást Gorove miniszter ur, s utódja Szilágyi, dicséretes buzgalommal folytatja ez irányban a munkálkodást.

Az ideai kiállítás is a közletken, e kezdeményezésnek folytatását képezte. Kár, hogy termelőkink ez alkalmat nem használták föl nagyobb mértékben.

Daczára azonban a lanyha részvételnek, hinni merem, miszerint az ideai kenderkiállításnak maradandó következményei lesznek.

A lefolyt kiállításnak fontosabb momentumait képezte először az: hogy Narbutinak kenderterő gépei, melyek által a kender száraz uton készítették elő, nagyobb körben lettek be mutatva és fölismerve, az továbbá: hogy láttuk, miszerint hazánk nagy birtokosai közül többen komolyan kezdenek a kendertermelés- és kikészítéssel foglalkozni.

A mit ez alkalommal ő fensége Albrecht főherceg baranyai és gróf Károlyi György hevesi uradalmából ez irányban látunk, az a gondolkodó hazafit, csak örömmre hangolhatja.

Ha ily erők veszik a fontos kérdés megoldását kezükbe, nem lehet kételkednünk a mielőbb bekövetkezendő üdvös sikerekről.

A kendertermelést hazánkban eddig leginkább csak a kis gazdák gyakorolták. Ezek is nem annyira azért, hogy abból kereskedelmünk számára kiviteli anyagot állítsanak elő; hanem hogy vele saját ruházati szükségletüket fedezzék.

A kereskedés számára, ily formán csak az marad fenn, a mit a termelők saját szükségükre nem igényeltek; és ez is, miután annyi vidékről és kézből származott, természetesen nagyban nélkülözte a kereskedelmi árunál annyira fontos és keresett egyöntetűséget.

E körülményben fekszik egyik oka, hogy kenderkereskedésünket mindeddig nem vehettük valami nagy fontosságra. És ha ez irányu termelésünkön nem fordítunk gyökeresen, reményünk sem lehet ahhoz, hogy a mostani állapot egyhamar nagyobb mérvű lendületet ölthessen magára. Pedig a kender oly kiviteli czikk, melynek kelendősége igen nagy, s melynél hazánk tultermelésétől alig ha tarthat valaha.

Eddigi gyakorlatunk szerint, a kendertermelés és kikészítésnek főnehézségei abban állanak, hogy először az áztatáshoz sok helyen hiányzik a szükséges víz; abban továbbá, hogy a nyűvés, áztatás törés és elkészítés tömredék kézimunkát kíván; és ezen kézimunka, a legtrikább esetekben szereshető meg. Elég akadály fektet és fekszik e körülményekben eddig arra nézve, hogy a nagyobb birtokosok, a tömeges kendertermelésétől távol tarítsák magukat.

A Narbut-féle kenderterő gépeknek, melyek által a kender száraz uton, vagyis előleges áztatás nélkül készítették elő, abban fekszik nagy fontosságuk, hogy a ken-

dertermelést oly vidékek számára is lehetővé teszik melyeknek áztató víz rendelkezésükre nem áll, és ilyen vidék hazánkban igen sok van; abban továbbá, hogy e gépek segítségével a törés és gerebenezéshez szükséges nagy mennyiségű kézi erő, mely, a mint tudjuk, hazánk legtöbb vidékein csak alig kapható, miután a műtetteket a gépek végezik, szintén nélkülözhetővé válik. Világos ezekenél fogva, hogy a kendernek száraz utoni es gépek általi feldolgozásában nagy előnyök fekszenek.

Volna ugyan még egy nehézség, a kendernek száraz uton való készítése mellett is, melynek legyőzésére azonban szintén csak a gépek hatalmához lehet és kell folyamodnunk. E nehézséget képezi a kendernek kinyűvése; melyhez, mint tudjuk szintén anyi kézi erő szükséges, mint ha nem tudnánk legyőzni e nehézséget, úgy a kender száraz utoni készítésének még nagy akadályok maradnának útjában. Szerintem azonban ez akadály sikeresen legyőzhető az arató gépek, s különösen a Kachelmann-féle motolla nélküli arató gép segítségével. Én láttam e jeles gépnek munkáját többször, s fogadni mernék rá, hogy az a kender is tökéletesen fogja kaszálni. És ha legyőztük ez akadályt, a mint hogy le fogjuk győzni, úgy az út a nagy mérvű kendertermeléshez nyitva fogna állani előttünk teljesen.

Azon bírálatok, melyek a közletek helyiségeiben, a száraz uton készített kender irányában nem rég tettek, s azon eredmények, melyek ez alkalommal napfényre hoztak, igen fontosak, s azok valóban megérdemlik, hogy róluk minél szélesebb körben tudomás vessétek.

Ez alkalommal ugyanis constatálta a szakértők által állott bizottmány mindenek előtt azt: hogy a száraz uton készített kender a kenderipar terén általában nevezetesen haladásnak tekinthető; különösen oly vidékek számára, hol mind vízben, mind munkakezekben nagy a hiány; constatálta továbbá, és pedig a bírálat alkalmával is tett feldolgozás által: hogy a száraz uton készült kenderből mindegyféle kötelek zsinegek és teljes tökélyvel készíthetők.

Ha már most figyelembe vesszük azon tömredék anyagot, mely hajózási, gazdasági, ipari és kereskedelmi czélokra készült kötelek és zsinegekhez szükséges: úgy első pillanatra érezzük kell a Narbut-féle gépek által máris elért vívmánynak rendkívüli fontosságát.

Hogy teljesen hű legyen az igazsághoz, meg kell jegyeznem e helyen azt is, miszerint finomabb szövetek és készítményekhez az áztatás utján készített kender tökéletesebb anyagot szolgáltat a száraz uton készült kendernél: azonban a szakértők kimondották egyszersmind abbéli hitüket is, hogy ez utóbb nevezett kenderből az áztatásnak pótlólagos hozzá járulhatásával, valószínűleg kevesebb veszéllyel — szintén lehetséges leszen a finomabb készítmények számára is, teljesen alkalmas anyagot előállítani. S ez irányban a teendő kísérletek szüksége erősen is hangsúlyoztatott.

Szóval a tett bírálatok és kísérletek után, ott vagyunk ma már kérdésünkkel: hogy valamint egyrészt a Narbut-féle gépek használhatósága bebizonyult, szintugy más részt az általuk kiállított anyagok bizonyos czélokra való teljes sikerű alkalmazhatása kérdésen kívül áll.

S a mi még hátra van és megoldásra vár, azt meg fogja hozni, reményem, kormányunk további gondoskodása, s iparos irányu idők lankadást nem ismerő tevékenysége.

Kívánunk kell ezek után, hogy a Narbut-féle kenderterő rendszer, melyre nézve a nevezett szabadalommal bir, hazafias kormányunk által valamely alkalmas módon hazánk kenderipara számára biztosítsák; óhajtunk kell továbbá, hogy az, a mi még kísérletek által e téren megoldásra vár, megoldását mielőbb meg is nyerhesse.

A d a m o v i c h Kapiszt. János ur levén pedig azon hazánkfi, ki Eszék melletti birtokain a Narbut-féle rendszernek munkálkodására legelső adott alkalmat: kenderiparunk terén által kétségkívül nagyérdemű cselekvést követett el!

Adja isten, hogy a további és teljes kifejlődés mielőbb kapcsolhassa magát a szerencsés sikerű kezdeményezéshez!

„G. L.”

Koriz mica.

Nyílt-tér. Magyar-Államvasutak menetrendje.

Pest—Salgó-Tarján.	
Pestről ind.	7 óra 30 pr. 10 óra 35 p. é. 9 ó. 36 p. d. e.
Kőbánya ..	7 .. 36 .. 10 .. 41 p. é. 10 ó. 7 p. d. e.
Gödöllő ..	8 .. 30 .. 12 .. 26 p. é. 11 ó. 42 p. d. e.
Hatvan ..	9 .. 50 .. 2 .. 45 p. é. 1 ó. 10 p. d. u.
Pásztó ..	10 .. 39 .. 4 .. 45 p. é. 2 ó. — p. d. e.
S.-Tarján érk.	11 óra 20 p. r. 5 óra 32 p. r. 3 óra 24 p. r.

S.-Tarján—Pest.

S.-Tarján ind.	10 ó. 47 p. d. e. 10 ó. 20 p. é. 1 ó. 12 p. d. u.
Pásztó ind.	11 ó. 35 p. d. e. 11 ó. 37 p. é. 2 ó. 30 p. d. u.
Hatvan ind.	1 ó. 10 p. d. u. 1 ó. 28 p. é. 3 ó. 48 p. d. u.
Gödöllő ind.	2 ó. 6 p. d. u. 3 ó. 6 p. é. 3 ó. 16 p. d. u.
Kőbánya ind.	2 ó. 39 p. d. u. 4 ó. 32 p. r. 6 ó. 40 p. d. u.
Pestre érk.	3 ó. 4 p. d. u. 5 p. r. 6 ó. 48 p. d. d. u.

Hatvan—Miskolcz.

Hatvanból indul	9 óra 40 p. r. d. e. 2 óra 23 p. r. éjjel
Füzes-Abony indul	12 óra — p. r. d. u. 4 óra 39 p. r. éjjel
Miskolcz érkezik	2 óra — p. d. u. 7 óra 20 p. r. éjjel

Miskolcz—Hatvan.

Miskolczról indul	8 óra 15 p. r. 8 óra — este.
Füzes-Abony indul	10 óra 10 p. r. d. e. 10 óra 40 p. r. este.
Hatvan érk.	12 óra 25 p. r. d. u. 4 óra 8 p. r. éjjel.

Vámos—Györk—Gyöngyös.

Vámos Györk indul	11 óra 44 p. r. d. e. 3 óra 29 p. r.
Gyöngyös érk.	12 óra 19 p. u. 4 óra 4 p. r.

Gyöngyös—Vámos—Györk.

Gyöngyös indul	9 óra 47 p. d. e. 11 óra 35 p. éjjel.
Vámos Györk érk.	10 óra 16 p. d. e. 1 óra 2 p. éjjel.

Zákány—Zágráb.

Zákány indul	5 óra 35 p. d. u. 7 óra 22 p. r.
Körös indul	5 óra 27 p. d. u. 9 óra 44 p. r. d. e.
Zágráb érkezik	7 óra 32 p. este 12 óra 39 p. d. u.

Zágráb—Zákány.

Zágráb indul	7 óra 25 p. r. 9 óra 2 p. r. este.
Körös indul	9 óra 35 p. r. 12 óra 7 p. éjjel.
Zákány érk.	11 óra 22 p. r. d. e. 2 óra 25 p. r. éjjel.

A nyiregyházi gabnacsarnokban

jegyzőkönyvileg beigtatott terményárak o. értékben.

Alsó ausztriai mérő szerint	december 3.	
	leg. alant	leg. fent
Buza	—	3.50—5.5
Kétszeres	—	—
Rozs	—	2.90—3.
Árpa serfőzésre	—	—
„ táplálékra	—	2.—2.10
Zab	—	1.80—1.90
Kukoricza	—	1.60—1.70
Bab	—	2.50—3.75
Köles	—	2.—2.10
Bukkony	—	—
Mák	—	—
Repcze	—	7.25—7.50
Lenmag	—	5.25—5.50
Olaj	—	26.50—28.
Szesz, magyar itozó	—	20—20 1/2

Bécsi távirati börze-tudósítás. deoz. 9.

Cs. kir. arany 5—85. — Ezüst 125—75.

Felelős szerkesztő: Szabó Antal.

Császári királyi szab. tiszavidéki vasut MENETRENDE

magyar királyi államvasut Miskolcz-hatvani vonalának megnyitása napjától kezdve további rendelésig.

I. Bécs és Pestről Kassára felé.	óra per.		naprész		óra per.		naprész	
	óra	per.	óra	per.	óra	per.	óra	per.
Bécs .. ind.	8	—	este	7 30	reg.	—	—	—
Pest	6 34	reg.	5 18	este	—	—	—	—
Czegléd ..	9 39	..	8
Szolnok ..	10 37	..	9 8	éjjel
Püsp.-Ladány ..	1 33	délú.	12 21
Debreczen ..	3 5	..	2 30	reg.
Nyiregyháza ..	4 35	..	4 24
Tokaj	5 31	oste	5 50
Miskolcz ..	7 24	..	8 20	déle.	2 45	d. u.
Kassa	9 56	..	12 33	délú.	5 36

II. Bécs és Pestről Aradra felé.	óra per.		naprész		óra per.		naprész	
	óra	per.	óra	per.	óra	per.	óra	per.
Bécs .. ind.	8	—	este	7 30	reggel	—	—	—
Pest	6 30	reg.	5 18	este
Czegléd ..	9 24	..	8 10
Szolnok ..	10 16	délú.	9 47	éjjel
Mező-Tur ..	11 29	..	11 40
Csaba	1 9	délután	2 36	reggel
Arad	2 52	..	5 11

III. Bécs és Pestről Nagyváradra felé.	óra per.		naprész		óra per.		naprész	
	óra	per.	óra	per.	óra	per.	óra	per.
Bécs .. ind.	8	—	este	7 30	reggel	—	—	—
Pest	6 34	reggel	5 17	este
Czegléd ..	9 39	..	8
Püsp.-Ladány ..	2 7	délután	12 40	éjjel
B.-Ujfalva ..	3 7	..	2 17	reggel
Nagyvárad ..	4 15	..	4 8

IV. Kassáról Pest és Bécs felé.	óra pr.		napr.		óra pr.		napr.	
	óra	pr.	óra	pr.	óra	pr.	óra	pr.
Kassa .. ind.	5 21	reg.	10 15	..	3 28	d. u.
Miskolcz ..	7 55	..	2 55	délú.	7 19	est. ér
Tokaj	9 37	..	5 27	este
Nyiregyháza ..	10 39	..	7 3
Debreczen ..	12 19	délb.	9 54	éjjel
Püsp.-Ladány ..	1 57	délú.	11 57
Szolnok ..	4 39	..	4 16	reg.
Czegléd .. érk.	5 33	oste	5 35
Pest	8 40	..	8 40
Bécs	6 18	reg.	6 42	oste

V. Aradról Pest és Bécs felé.	óra per.		naprész		óra per.		naprész	
	óra	per.	óra	per.	óra	per.	óra	per.
Arad .. ind.	12	26	délután	8 47	oste	—	—	—
Csaba	2	7	..	11 23	éjjel
Mező-Tur ..	3	43	..	2 15
Szolnok ..	5	—	..	4 31	reggel
Czegléd .. érk.	5	48	este	5 50
Pest	8	40	..	8 40
Bécs	6	18	reggel	6 42	este

VI. Nagyváradról Pest és Bécs felé.	óra per.		naprész		óra per.		naprész	
	óra	per.	óra	per.	óra	per.	óra	per.
Nagyvárad .. ind.	11	—	délú.	8 12	oste	—	—	—
B.-Ujfalva ..	12	—	délb.	9 50
Püsp.-Ladány .. érk.	12	55	délután	11 15	éjjel
Czegléd	5	33	..	5 35	reggel
Pest	8	40	oste	8 40
Bécs	6	18	reggel	6 42	este

Pálya csatlakozások.

I. Aradon. A) A Czeglédről reggeli 5 óra 11 perczkor megérkező vonat, a Károlyfehérvárra reggeli 6 óra 12 perczkor induló vonat. B) A Károlyfehérvárról délelőtt 11 óra 50 perczkor megérkező vonat a Czeglédre délután 12 óra 26 perczkor induló vonat.

II. Püspök-Ladányban. A) A Czeglédről délutáni 1 óra 8 percz és Kassáról 1 óra 32 perczkor megérkező vonat a Nagyváradra délutáni 2 óra 7 perczkor induló vonat. B) A Czeglédről éjjeli 11 óra 57 percz és Kassáról 11 óra 31 perczkor megérkező vonat a Nagyváradra 12 óra 40 perczkor éjjel induló vonat. C) A Nagyváradról délutáni 12 óra 45 perczkor megérkező vonat a délutáni Kassára 1 óra 35 percz és Czeglédre 1 óra 57 perczkor induló vonat. D) A Nagyváradról éjjeli 11 óra 15 perczkor megérkező vonat az éjjeli Czeglédre 11 óra 57 perczkor és Kassára 12 óra 21 perczkor induló vonat.

III. Miskolczon. A) A Czeglédről délután 7 óra 4 percz és Kassáról 7 óra 19 perczkor megérkező vonat, a Pest és Hatvan este 8 órakor induló vonat. B) A Kassáról reggeli 7 óra 35 percz és Czeglédre 7 óra 45 perczkor megérkező vonat a Hatvan és Pestre reggel 8 óra 16 perczkor induló vonat. C) A Pest és Hatvanról reggel 7 óra 25 perczkor megérkező vonat, a Czeglédre 7 óra 55 percz, Kassára 8 óra 20 perczkor reggel induló vonat. D) A Pest és Hatvanról délután 2 órakor megérkező vonat a Kassára 2 óra 45 percz és Czeglédre 3 óra 55 perczkor elinduló vonat csatlakoznak.

Az igazgatóság.

H I R D E T É S E K.

Jó, valódi s hibánélküli vászon árúért kezeskedve! METTE S. Bécsben, Rothethurmstrasse 29-dik szám alatt, rumburgi vászon- és fehérnemű raktára

Itt közzé teszi új árjegyzékét. Tartózkodom minden hangzatos dicsérettől s csupán azt bátorodom figyelembe ajánlani, hogy t. vevőimnek szabadságukban áll a tölem vett cikkekkel, ha azok bármi okból nem tetszenek, bérmentesen visszaküldeni, mire a fizetett ár posta útján azonnal megtérítetik.

Megrendelések az összeg beküldése vagy postai utóvét mellett, bárhová lelkiismeretesen és pontosan teljesítenek. — Kívánatra a vásznakból minták bérmentve küldetnek. Férfi-íngekre a nyakkösség mértékét kérjük beküldeni. A levelek czimezendők:

S. METTE, k. k. Hoflieferant in Wien, Rothethurmstrasse Nr. 29.

Vevők, kik 25 frtig vásárolnak: egy finomul himzelt batizst-kendőt; 50 frtig vásárlók: egy fél tucet francia batizst-kendőt szegélylyel; 100 frtig vásárlók: egy díszes asztalterítőt kapnak ráadásul.

Árjegyzék:

- (1.)
1 db 30 rőfös jó kézi fonal-vászon, gyári ára 16 frt, most csak 8 frt.
1 db 30 rőfös valódi fehérített fonal vászon 18 frt, most csak 9 frt.
1 db 30 rőfös házivászon 20 frt, most csak 10 frt 50 kr.
1 db 30 r. szépen fehérített kreasz-vászon 24 frt, most csak 12 frt.
1 db 30 rőf. valódi rumburgi vászon 28-32 fat, most 14-16 frt.
1 db 40 rőfös hollandi czérayvászon 32 frt, most csak 16 frt.
1 db 36 rőfös kitűnő rumburgi-vászon-damasztból fehér és színes 250kr-3-4 frtig a legfinom.
1 db 40 rőfös különösen jó irlandi vászon 34 frt, most csak 17 frt.
1 db 50 rőfös hollandi szövés gyári ár 36 frt, most csak 18 frt.
1 db 50 rőfös valódi irlandi szövés 44-48 frt, most csak 22-24 frt.
1 db 50 rőf. kitűnő belgiami szövés legalkalmasabb férfi-íngekre 52-60-70 ft, most 26-30-35 frt.
1 db 50 és 55 rőfös legcsehesebb és legjobb minőségű rumburgiszövés 23, 25, 27, 29, 32, 35, 40, 42, 45, 50, 55-60 frt.
1 szegénységű lepedő, 3 rőf hosszú és 2 rőf széles 3 frt 60-80 krig.
2 1/2 rőf széles 3.50 kr-4 frtig
1 tucet valódi fehérvászon kis zsebkendő 1 frt 20 kr.
1 tucet valódi fehérvászon zsebkendő nagyobb fajtából 2.40-3 frt.
1 tucet valódi fehérvászon zsebkendő (hőigye-zsebkendők) 3 frt 50 krtól 4, 5, 6-7 frt.
1 tucet legújabb, legfinomabb és legrészebb francia vászon batizst-zsebkendő, n. jour-szegélylyel és színes csipkézettel 10 frt.
1 db 30 rőfös színes ágy-kanavász 14-20 frt, most 7, 8, 9, 10 frtig.
1 tucet színes vászon-zsebkendő igen finom és tartós, 4, 5, 6, 7-8 frt.
1 tucet hatizst vászon-zsebkendő fehér vagy színes szegélylyel csak 7, 8, 9, 10 és 12 frtig a legfinom.
1 tucet vászon-damaszt-asztalkendő 5, 6, 7-8 frt a legfinomabb.
1 tucet kávé- vagy thea-asztalkendő, vászon-damasztból fehér és színes 2.50kr-3-4 frtig a legfinom.
1 rumburgi damaszt asztalkendő 6 személyre 5, 6, 7-8 frtig a legfinom.
1 rumburgi damaszt asztalkészlet 12 személyre 10, 12, 14-16 ft a legfinom.
1 tucet erős konyhatörő 2.50-3 frtig.
1 db 30 rőfös igen jó zsinór-barchent 11, 12, 13, 14, 15 frtig a legfinom.
1 db 20 rőfös nagyon jó piqué-barchent 12, 14-18 frtig a legfinom.
Chiffon, igen finom és ép olyan tartós, mint a vászon, íngekre, gatyákra és alszoknyákra használható, rófe: 25, 30, 35-50 kr a legfinom.
Pamut-gradi, atlasz-csikokkal, ágyneműre különösen alkalmas, rófe: 30, 35, 40-45 krig a legfinom.
1 női íng hollandi vász. 1.50-2.50
1 női-íng kitűnő rumburgi- vagy hollandi-vászonból, finom himzés-sel, csak 3 frt 50 kr, 4, 5 ft a legfinom.
1 női-íng kitűnő rumburgi vászonból, legújabb párisi mintára készítve, csak 5, 6, 7, 8 frt a legfinomabb.
Női téli- vagy éji-íng, finom vá-

- szonból dívatos szabással 3, 4-5 frt a legfinomabb.
1 női-íng jó vászonból húzóval 1 frt 50 krtól 2 frt 50 krig a legfinom.
Női-nadrágok finom sharding vagy barchentből, vagy pedig jó minőségű vászonból, simán vagy himmezve 2, 2.50, 3, 3.50-4, a legfinom.
Női éji-felöltő (corsette) himezve vagy himzés nélkül 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 5, 6, 7, 8 frt a legfinomabb.
Női alszoknyák igen jó barchentből 3, 3.50-4 frt a legfinom; 1 női alszoknya a legfinom. piqué-barchentből 4-5 frt a legfinomabb.
Valódi angol fehér és színes shirting-íng, nagyon finomak és jók 2, 2.50 kr 3-4 frt a legfinom.
Uri-íng, legújabb rumburgi- vagy hollandi-vászonból 2 frt, 2 frt 50 kr, 3, 4, 5-6 frt a legfinomabb.
Uri-íng, legfinom batizst mellbetéttel, legelegánsabb 5, 6-12 ft a legfinom.
Flanel uri téli-íng, legfinom, és legelemben színben 3, 3.50, 4, 5-6 frt.
1 tucet, uri-íng galler, a legúj. francia sangleo divat szerint 2.50-5f. alf.
1 tucet, uri-kézlelő legúj. francia sangleo divat szerint kiáll. 4.50, 5, 6 frt.
Uri-gatyák, igen jó s tartós vászonból félig magyar szabással 2.50, 3 frt a legfinom, francia szabás 2, 2.50, 3 frt.
Uri-gatyák, igen jó s tartós vászonból, magyar szabással csak 1 frt 80 kr, 2 frt 50 kr a legfinomabb.
1 tucet finom női-barisnya 6, 8, 10-12 frt a legfinomabb.
1 tucet férfi-barisnya 4, 5, 6, 7, 8, 9-10 frt a legfinomabb.

KÉSZ FESTÉK DEBRECZENBEN KAPHATÓK

KACSÓ FERENCZ

fűszer, festék, anyag-kereskedésében a Takarékpénztár épülete alatt.

Lenkenczében (Firnneiss) törött mindentéle kész festék, valamint pamaesok és parafinkenőcsők fűszerárak jutányos áron jótállás mellett kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítenek.

Eladó ház

Nyiregyházán a Széna-Piaczon egy 6 szobából álló épülőben lévő ház szabadkézből eladó. Értekezhetni iránta a tulajdonos Tamassy Ferencz vagy szomszédja ügyvéd Kiss Antalnál. 3-3

POPP J. G. gyakorló fogorvos urnak

Bécsben, Stadt, Bognergasse Nr. 2.
Az öregbűd korrall fogusom gyengébb és beteges, gyuladt, fájdalmas és dagadt lett, a daganat még a szápadlásig is elterjedt, mely a rágást és nyeldekést is megnehezítette; a fogaim mozogtak, előre táloztak, húst és más egyéb ételt nem voltam képes megrágni. — Sok eldiesért fogszert használtam, többnyire minden hatás nélkül, nehálfayat nem elégséges, gyenge eredményvel. Végre megkaptam az ön Anatherin-szájvizét, és már az első használat után észrevehető könnyebülést éreztem; egy párszori használatl azonban a daganat és gyuladás elmuta; a fogak, melyeket ezeltől ujjaimmal kihuzhattam volna, megerősödök, úgy, hogy ismét magát a kenyérhéjét és más egyéb étkeket is segrághatok. Megörülve ezen feltűnő gyors, csudálatos kitűnő hatás, felett az ön Anatherin-szájvizének, nem mulaszthatom el önnek legforróbb halálát nyilvánítani, a mennyiben kitűnő jótékony hatásait, melyek fogfájdalmakban az illetőknek bebizonyultak mindenkinek ajánlom
Drabotusz, május 1-én 1867. Tisztelettel maradván

Zawadzky József, lovag.
* Kapható Debreczenben: **Borsos és Rothschneck** gyógyszerárában, Csanak József fűszerkereskedésében. Nagyváradon: Janky Antal, Huzella A., Knorr urnaknál, Nagy-Károlyban: Jelinek gyógyszer. Nyiregyházán Reich és Paulovics urnaknál. Bősörményben: Lányi M. Nagy-Bányán: Papp S. gyógyszer. Szinyér-Váralján: Gerber gyógyszer. Zilah: Weiss gyógyszer. Somlyó: Ruszka Ig. és Társa. Tokajban: Kröczér A. S. A. Ujhely Reichard testvérek és Deutsch János. Török Sz. Miklóson: Mko M. Szolnokon: Harapszky A. Kecskeméten: Machleid gyógyszerárában.

Árverési hirdetmény.

Szabolcsmegye tszéke tkönyvi osztálya részéről ezennel közhírré tétetik miként Burger Jeremiás és többieknek néhai Kállay Tivadar örököséi elleni végrehajtási ügyében ezen bíróságnak f. évi szeptember 10-kén 1113. sz. alatt kelt végzésével elrendelt árverés a kitűzött határnapokon meg nem tarthatván újabb határ napul 1871. Január 26-nak és szükség esetén 1871. Február 27 ik napjának d. e. 10 órája tüzetett ki a helyszínére Oros község házához.

Árverési feltételek.
1. A bánompénz fejében 10% 9000 frt teendő le.
2. A vételár 4 részletben és pedig az első a leütéstől számítandó 1 hó, a 2-dik részlet 3 hó, a 3 dik 6 hó és a 4-dik részlet 9 hó alatt lesz rendszeres 6 % kamatával lefizetendő.
Vevő a birtoknak azonnal használatába lép a tkvi átírás azonban csak a vételár teljes lefizetésével eszközölhető.
A jelzálogos hitelezők ezennel felszólíttatnak miként a vétel ár felosztása alkalmával leendő képviseltetésök végett a hatóság székhelyén megbízottat rendeljenek s azok nevét és lakását az eladásig jelentsék be, ellenkező esetben, a hivatalból kinevezett gondnok által fog képviseltetni, s végre:
Egyidejűleg felszólíttatnak mindazok is, kik a végrehajtás alatt álló ingatlanok iránt, tulajdoni vagy más igényt, vagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnek igénykeresetüket a hirdetmény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt ha bár külön értesítést nem vettek is nyujtsák be.
Szabolcsmegye tszéke tkvi osztályának 1870. November 26-kán tartott üléséből. 1-3
Patay András, Erdőhegyi Barna, m. alispán. tszéki kiadó.

DR. BÉRINCQUIER
Nővény-gyök hajolaja
hosszabb használatig tartó üvegekben 1 litral.
A legalkalmasabb nővény-alkatrészekből összeállítva, a haj és szakal épentartására, erősítése és szepítésére, valamint az oly kellemeitlen korpa és sémör gatlására.

DR. SUIN de BOUQUARD
FÜG-IPÁSZTÁJA
1 és 1/2 csomagocskában 70 és 35 kr a fog és foghús legelősebb, legkényelmesebb és leghatósabb épentartási és tisztító szere, egyszerűs mind kellemes ízeséget kölcsönöz a szájrügnek

BAIZSAMOS OLAJBOGYÓ-SZAPPAN
mely en y h e és egyuttal hatályos napi mosdószert, még a legyöngyödőbb bőrű hölgyek és gyermekek számára is legjobban ajánlható. — Egy eredeti csom. ára 50 kr o. é.

HARTUNG orvostudor
CHINAHÉJ-OLAJA,
mely a legjobb minőségű Chinahéj főzet — és balzsamos olajok összetételéből áll, a haj fonatására és szepítésére. Ára 85 kr p. é.

HARTUNG orvostudor
NŐVÉNY-HAJ-KENŐCSE,
mely hatályos lápláló nedvek és növényi anyagok alkalmából áll, a hajnövekedésére szolgál. Ára 80 krtól 0. é.
A fentebbi kitűnő tulajdonságuknál fogva élis mert értékek jótállás váltalattik

DR. BÉRINCQUIER I.
KORONA-SZESZE
Próbált ivog (A kölni vizok legjaya) 1 frt 25 krtól.
Különösen alkalmas a nővény-alkatrészekből összeállítva, a haj és szakal épentartására, erősítése és szepítésére, valamint az oly kellemeitlen korpa és sémör gatlására.

BORGAROT orvos-tudor
NŐVÉNY-SZAPPANA
elismert szer a bőr szepítésére és finomítására, mindennemű bőrtisztálanság ellen, valamint sikertel használható mindennemű furdókhoz — Egy eredeti lepecsételt csomagnak az ára 42 kr o. é.

Dr. Bérincquier
NŐVÉNY HAJPESZTŐ-SZERE
Ez a foghát, kof és eszevel együtt 5 frt o. é.
Fokéletesen észszerűnek elismert és árthatalmannak bizonyult, melylyel haját, szakallt és szemöldököt, minden irányzatú szinre tartósan festeni lehet.

Dr. LINDNER tanár
Nővényí rudas haj-kenőcse
mely a haj fényét és rugonyosságát, egyszerűs mind a fej-tető száradtására is alkalmas. — Egy eredeti db ára 50 kr o. é. — Kapható Nyiregyházán Reich E. és Paulovics Urre kereskedésében.

117. Csathy Baroly kiró tulajdonos.

Debreczen 1870. Nyomatott a város könyvnyomdájában.